

A 5-1

ROZVOJ AKTIVIT NA PODPORU ZAPOJENÍ ČESKÝCH TÝMŮ V MEZINÁRODNÍCH PROGRAMECH VÝZKUMU A VÝVOJE

Závěrečná zpráva

30. listopadu 2010

Tato zpráva byla vypracována v rámci veřejné zakázky Úřadu vlády „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“.

Autoři:

Mgr. Martin Faťun (fatun@tc.cz)

Mgr. Ondřej Pokorný (pokorny@tc.cz)

OBSAH

1. Úvod	5
2. Podpora účasti v Rámcových programech EU zajišťovaná na základě programu EUPRO	6
2.1 Národní informační centrum pro evropský výzkum (NICER)	6
2.2 Regionální a oborové kontaktní organizace sítě NINET	9
2.3 Česká styčná kancelář pro výzkum a vývoj v Bruselu (CZELO).....	12
3. Aktivita dalších subjektů napomáhajících zapojení do programů mezinárodní spolupráce ve VaV a inovačním podnikání	14
3.1 Enterprise Europe Network (EEN)	14
3.2 Klastry a technologické platformy	16
4. Celkové zhodnocení a návrh doporučení ke zlepšení činnosti	17
4.1 Nové výzvy a příležitosti ke zlepšení	17
4.2 Rozvoj infrastruktury pro podporu mezinárodní spolupráce a formy jejího financování	18
4.3 Synergie a koordinace s dalšími subjekty	19
5. Závěrečné shrnutí.....	20

Seznam zkratek

AV ČR	Akademie věd České republiky
BIC	Podnikatelské a inovační centrum
CIP	Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (Competitiveness and Innovation Framework Programme)
COST	The European Co-operation in Scientific and Technical Research
CZELO	Česká styčná kancelář pro výzkum a vývoj v Bruselu
CZERA	Česká republika v evropském výzkumném prostoru
ČR	Česká republika
EEN	Enterprise Europe Network
EK	Evropská Komise
ERA	Evropský výzkumný prostor (European Research Area)
ERAC	Výbor Evropského výzkumného prostoru (European Research Area Committee), dříve CREST
EU	Evropská Unie
EUPRO	Programy na podporu účasti v rámcových programech
IPV	Informace pro výzkum
JTI	Joint Technology Initiatives
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MSP	Malý a střední podnik
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NCP	Národní kontaktní pracovník
NICER	Národní informační centrum pro evropský výzkum
NINET	Národní informační síť sdružující regionální a oborové kontaktní organizace z ČR
NP VaVaI	Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009–2015
OKO	Oborová kontaktní organizace
OP VaVpI	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
PPP	Spolupráce veřejného a soukromého sektoru (Public Private Partnership)
PV	Programový výbor
RKO	Regionální kontaktní organizace
TA ČR	Technologická agentura ČR
TC	Technologické centrum AV ČR
VaV	Výzkum a vývoj
VaVaI	Výzkum, vývoj a inovace
VERA	Výbor pro Evropský výzkumný prostor

1. Úvod

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009–2015 (NP VaVaI) klade mimo jiné důraz na posílení mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovací a na konkrétní ekonomické přínosy vyplývající z této spolupráce. Jedním z opatření na intenzivnější zapojení ČR do výzkumných, ale i koncepčních (v oblasti politiky VaVaI) aktivit na evropské úrovni je opatření **A 5-1: Nadále podporovat činnost organizací zajišťujících informační zázemí o možnostech účasti v evropských programech a poskytujících komplexní služby, jež budou napomáhat zapojení českých týmů v mezinárodních programech.**

Činnost organizací, které napomáhají výzkumným týmům při zapojování do rámcových programů Evropského společenství pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (RP) a poskytují příslušné informační a poradenské zázemí, je podporována Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy již řadu let. Obdobným způsobem je z prostředků Evropské Komise (EK) a MPO podporována činnost sítě, která poskytuje podpůrné služby a informace pro rozvoj inovačního podnikání. NP VaVaI stanoví, že činnost těchto organizací bude podporována i nadále tak, aby jejich aktivity a jimi zajišťované služby mohly být dále zkvalitňovány a rozšiřovány, čímž budou vytvořeny další předpoklady pro intenzivnější zapojení českých subjektů do mezinárodních výzkumných a inovačních aktivit. Posíleny mají být zejména poradenství v oblastech financování a ochrany práv k duševnímu vlastnictví, konzultační činnost k příležitostem zapojení do ERA a specializované školicí aktivity pro zlepšení kvality návrhů projektů českých subjektů podávaných do mezinárodních programů VaV. Dále má být prováděno vyhodnocování přínosů a dopadů mezinárodních programů na rozvoj českého VaV. Poskytovány mají být také analyticko-strategické podklady pro přípravu stanovisek oficiálních zástupců a expertů ČR v příslušných výborech EK.

Odpovědnost za plnění tohoto opatření byla NP VaVaI udělena MŠMT, které je ze zákona obecně odpovědné za politiku v oblasti rozvoje mezinárodní spolupráce ČR ve výzkumu, vývoji a inovacích společně s MPO, do jehož sféry působnosti spadá podpora rozvoje inovačního podnikání. Opatření má být plněno průběžně po celou dobu účinnosti NP VaVaI.

Posouzení naplňování tohoto opatření je v následujícím textu podrobněji rozpracováno v těchto oblastech:

- Zhodnocení činností zajišťovaných organizacemi, které napomáhají zapojení českých subjektů do Rámcových programů EU pro VaV v rámci programu EUPRO (tj. NICER, CZELO, OKO, RKO)
- Zhodnocení činnosti dalších subjektů infrastruktury (např. EEN), které napomáhají zapojení českých týmů do dalších programů mezinárodní spolupráce na podporu VaV a inovačního podnikání (CIP, EUREKA, COST)
- Návrh doporučení ke zlepšení činnosti této infrastruktury

V závěrečné části tohoto materiálu jsou shrnuta doporučení směřující ke zlepšení činnosti podpůrných struktur do budoucna. Navržená doporučení vycházejí z jednotlivých kapitol, při jejich závěrečné formulaci však bylo přihlédnuto také k posílení žádoucích synergií a ke zvýšení efektivity celé infrastruktury na podporu zahraniční spolupráce ve VaV a inovačním podnikání v ČR.

2. Podpora účasti v Rámcových programech EU zajišťovaná na základě programu EUPRO

Program EUPRO (OK-EUPRO) na období 1994 - 2012, který je finančně zajištěn MŠMT, je cílen na podporu Národní informační infrastruktury (NINET), kterou tvoří Národní informační centrum pro evropský výzkum (NICER) a síť Regionálních a Oborových kontaktních organizací (RKO a OKO). Cílem této informační infrastruktury je přispět k zapojení české vědecké komunity do mezinárodních aktivit, rozvíjených zejména v rámci Evropského výzkumného prostoru (ERA). Úkolem příslušných organizací je operativní poskytování informací o RP EU, pořádání informačních dnů v návaznosti na vyhlašované výzvy k podávání projektů, pomoc při vyhledávání zahraničních partnerů jako spoluřešitelů projektů a shromažďování zpětných informací o uzavřených kontraktech a jejich hodnocení.

Na program EUPRO navazuje program EUPRO II na období 2011–2017 s předpokládanou celkovou výší účelové podpory ze státního rozpočtu 397,485 mil Kč. Tyto finanční prostředky mají být využity na podporu přípravy návrhů projektů pro jednotlivé specifické programy rámcových programů, na podporu bilaterálních aktivit mezinárodní spolupráce ve VaV založených na dvoustranných mezivládních smlouvách o vědeckotechnické spolupráci, na podporu přípravy periodických věcných a finančních zpráv a na další podporu úspěšné účasti českých výzkumných pracovišť ve výše uvedených aktivitách mezinárodní spolupráce ve VaV. Podporován bude přiměřený počet národních, regionálních a oborových kontaktních organizací, účast českých zástupců v programových výborech, v pracovních skupinách a na expertních jednáních. Zacílení programu EUPRO II se tak rozšiřuje z rámcových programů i na další aktivity mezinárodní spolupráce ve VaV.

2.1 Národní informační centrum pro evropský výzkum (NICER)

Činnost Národního informačního centra pro evropský výzkum je v současné době zajišťována skupinou Informace pro výzkum (IPV) Technologického centra AV ČR (TC) na základě projektu NICER III (OK09002) na léta 2009–2012. Celková výše účelové podpory ze státního rozpočtu je 69 mil. Kč, poskytovatelem podpory je MŠMT. Projekt NICER III v roce 2009 navazoval a doplňoval další projekt řešitele - NICER II, který v roce 2009 dospěl ke svému závěru. Náplní projektu je vytvoření a zajištění efektivního fungování národní znalostní infrastruktury pro evropský výzkum a zejména pro rámcové programy EU. Jádrem této infrastruktury je Národní kontaktní organizace pro rámcové programy, která je součástí evropské sítě národních kontaktních pracovišť a jejíž členové – národní kontaktní pracovníci (NCP) - ve spolupráci s Evropskou komisí a dalšími pracovišti národní informační infrastruktury pro rámcové programy poskytují specializované informační a konzultační služby napomáhající k úspěšnějšímu zapojení ČR do Evropského výzkumného prostoru.

V rámci nového projektu NICER III se řešitelský tým zaměřil v první fázi na rozvoj a pilotní ověření některých nových prvků a nabídky poskytovaných služeb, které slouží jako základ pro další rozvoj plánovaných expertních služeb a rozšiřují spektrum nabídky specializovaného poradenství pro různé skupiny uživatelů.

Rozvoj průřezových aktivit

Jednalo se zejména o rozvoj tzv. horizontální agendy, která je zacílena na poskytování informací a na výukové aktivity týkající se aspektů, které jdou napříč tematickými prioritami a specifickými programy 7. RP. Jednalo se o specifické školicí akce týkající se komplexních otázek managementu projektů od fáze přípravy přes průběh projektu až po přípravu průběžných a závěrečných zpráv a finančních výkazů. Nově bylo zajištěno i vysoce specializované poskytování konzultací a školení k právním otázkám souvisejícím s účastí v 7. RP, k řízení projektů a zejména k využívání práv duševního vlastnictví v projektech.

Podle zkušeností řešitelů je o průřezové aktivity tohoto typu ze strany výzkumné komunity a zejména administrátorů výzkumných projektů a ekonomických manažerů výzkumných organizací vzrůstající zájem. Tato agenda byla tedy v rámci NICER III posílena personálně a v týmu nyní působí tři plně kvalifikované manažerky, z nichž dvě se specializují na finanční poradenství a jedna na právní otázky a IPR v 7. RP. Na základě zkušeností NCP z konzultační praxe a z vlastní účasti na obdobných školicích akcích v rámci aktivit evropské sítě NCP, příp. i zahraničních akcích obdobného charakteru pořádaných na komerční bázi, byl navržen obsah a struktura školení a kurzů. V prvním pololetí 2010 uspořádal tým NICER celkem 48 informačních a školicích akcí, na kterých bylo předneseno 80 příspěvků. Školení jsou otevřena kterémukoli zájemci s tím, že je předem specifikováno, pro jaký okruh uživatelů je konkrétní školení primárně určeno s ohledem na charakter a hloubku poskytovaných informací a předchozí úroveň znalostí a zkušeností účastníků (administrátoři projektů z výzkumných organizací, ekonomové a účetní, výzkumníci bez předchozí zkušenosti v projektech RP i zkušenější účastníci projektů). Při organizaci těchto akcí řešitelský tým často spolupracuje s dalšími pracovišti VaV nebo členy sítě NINET.

Informační dny a semináře

Kromě seminářů týkajících se průřezových otázek rámcového programu se uskutečnily v návaznosti na vyhlašování výzev pro podávání projektů také specializované informační dny v jednotlivých tematických prioritách, série seminářů k akcím Marie Curie uskutečněná na několika univerzitách, semináře zaměřené na příležitosti pro regiony, technologické platformy a klastry, koordinaci evropských výzkumných programů a partnerství veřejného a soukromého sektoru ve výzkumu. Pozitivním rysem je, že řada těchto seminářů a školení se konala mimo Prahu (např. Brno, Ostrava, České Budějovice, Zlín, Hradec Králové, Olomouc) a na pořádání akcí se často podílí více NCP, takže účastníci mají možnost získat komplexní informaci podle odborného zaměření a zájmů hostitelských institucí. Členové skupiny se podíleli na pořádání dvou kulatých stolů (ve spolupráci s CzechInvestem), jejichž cílem bylo přispět ke vzniku Národního nanotechnologického programu. Proběhl komplexně pojatý seminář Zdroje podpory v oblasti životního prostředí, seminář Evropská spolupráce ve výzkumu s podporou EK se uskutečnil na Ministerstvu zemědělství. Sešly se také pracovní skupiny AV ČR a univerzit pro otázky financování RP, řada aktivit byla věnována otázkám zavádění metodiky vykazování úplných nákladů (tzv. full cost). Řešitelský tým vyvíjel také přednáškové aktivity specificky zaměřené podle individuálních potřeb výzkumných pracovišť, včetně nově budovaných infrastruktur financovaných z programu OP VaVpI.

Přímé konzultace

V prvním pololetí 2010 poskytli NCP podrobné konzultace pracovištím VaV ve fázi přípravy nebo průběhu řešení projektů 7. RP v 50 případech. Jednalo se jak o posouzení návrhů projektů nebo jejich částí, tak o specifické konzultace k otázkám finančního řízení a auditu projektů. V řadě případů se jednalo o průběžnou práci s daným klientem. V otázkách právních smluv a IPR bylo poskytnuto 25 písemných komentářů a připomínek a 9 osobních konzultací.

E-mailem a telefonem bylo poskytnuto přes 800 konzultací a odpovědí na dotazy a proběhlo více než 120 osobních konzultací. V 27 případech byli vyhledáni zahraniční partneři pro zdejší tým, v 17 případech naopak pro zahraničního partnera vhodně odborně zaměřený tým v ČR.

Aktivně jsou udržovány a aktualizovány webové stránky www.fp7.cz, a to ve všech dílčích sekcích. Nově byla spuštěna sekce k legislativě a IPR v projektech RP a byla rozšířena sekce k finančním aspektům a řízení projektu RP. Byl připraven návrh na další rozšíření portálu o sekci týkající se statistik a analýz se vztahem k ERA.

Analytická a monitorovací činnost

Tým NICER již v rámci projektu NICER II zajišťoval podrobnou analytickou a monitorovací činnost k účasti ČR v 7. a každoročně publikuje zprávy o účasti ČR v 7. RP, které poskytují státní správě, delegátům programových výborů a dalším zájemcům zpětnou vazbu o úrovni zapojení ČR do mezinárodní výzkumné spolupráce. V rámci projektu NICER III jsou na základě prováděné analytické a monitorovací činnosti dále rozvíjeny expertní aktivity spočívající v přípravě podkladových materiálů a studií s cílem přispět k vytváření strategií pro hlubší integraci ČR do ERA. Tým NICER byl posílen o specialistku pro oblast monitorování a analýz a tyto aktivity, využitelné pro potřeby státní správy i jako podklady pro jednání delegátů v příslušných odborných výborech a komisích na evropské úrovni, jsou a nadále budou realizovány v úzké součinnosti se specialisty ze skupiny Strategických studií (STRAST) Technologického centra AV ČR. V souvislosti se vznikem poradní skupiny MŠMT Výboru pro ERA (VERA) byla zahájena spolupráce při přípravě podkladů pro tuto skupinu.

Spolupráce s delegáty programových výborů

Aktivně probíhá rovněž spolupráce NCP s delegáty Programových výborů (PV). Jedná se zejména o spolupráci při přípravě vstupů pro členy PV, o šíření zpracovaných informací z jednání PV směrem k výzkumné komunitě, o zpracování výsledků výzev s ohledem na účast ČR v 7. RP a o spolupráci při organizování neformálních setkání s EK v Bruselu v součinnosti s CZELO. Většina NCP považuje spolupráci s delegáty PV za vzájemně vyhovující a bezproblémovou.

Podpora sítě NINET

Technologické centrum dlouhodobě spolupracuje s ostatními pracovišti sítě NINET, zejména při společném organizování informačních akcí zaměřených na problematiku rámcových programů (seminářů, informačních dnů atd.). Akce pořádané ve spolupráci s RKO/OKO byly šité na míru poptávce a potřebám konkrétních pracovišť VaV. Semináře přinesly informace zejména o plánovaných tématech výzev vyhlašovaných v roce 2010 tak, aby byla výzkumná pracoviště v předstihu informována o jejich zaměření. Tematické

informace byly doplňovány informacemi o pravidlech účasti a financování a o zásadách přípravy a administrace projektů.

Za dobu existence sítě NINET disponuje již tato síť dostatečnými zkušenostmi a kvalifikovanými odborníky a potřeba metodického vedení není již tak vysoká jako v počátcích budování sítě. Pracovníci sítě NINET se často zúčastňují informačních a školicích akcí pořádaných týmem NICER.

Šíření informací prostřednictvím publikačních aktivit

Významným prostředkem pro šíření informací o aktuálním dění v ERA je časopis Echo, vydávaný v rozsahu 6 čísel ročně. Výukový charakter mají brožury edice Vademecum 7. RP, které se věnují specifickým aspektům RP (financování, IPR, koordinace výzkumných aktivit, management projektů atd.). Pravidelně je připravován a rozesílán také elektronický zpravodaj o 7. RP.

2.2 Regionální a oborové kontaktní organizace sítě NINET

Síť regionálních a oborových kontaktních organizací je volena tak, aby informacemi o Rámcových programech EU byly rovnoměrně pokryty regiony České republiky s vysokou koncentrací výzkumu, vývoje a inovačního podnikání a aby byl vyváženě zastoupen univerzitní a akademický výzkum, malé a střední podniky.

Regionální kontaktní organizace

RKO pro Jižní Moravu, Brno OK481	Vysoké učení technické v Brně
RKO Jižní Čechy, České Budějovice OK473	Ústav systémové biologie a ekologie AV ČR
RKO Liberec III OK477	Výzkumný ústav textilních strojů, a.s.
RKO Severozápadní Čechy, Most OK482	Výzkumný ústav pro hnědé uhlí, a.s.
RKO Ostrava OK486	BIC Ostrava, s.r.o.
RKO Pardubice OK479	VÚOS, a.s. Pardubice (Výzkumný ústav organických syntéz)
RKO Západní Čechy, Plzeň OK474	Západočeská univerzita v Plzni, Katedra managementu, inovací a projektů
RKO Střední Čechy a Praha OK480	ČVUT Praha, Technologické a inovační centrum

Na základě analýzy dat získaných z dotazníkového šetření realizovaného mezi projekty podporovanými v rámci programu EUPRO ve druhé polovině roku 2008 lze konstatovat, že RKO ve své činnosti vycházejí ze společných základů, avšak jejich celkové působení je specificky modifikováno tak, aby byl zajištěn maximální přínos pro cílovou skupinu v příslušném regionu jejich působnosti.

Klienti RKO

Z údajů získaných z dotazníkového šetření vyplývá, že všechny regionální kontaktní organizace disponují vlastní databází klientů, která obsahuje jak kontakty na soukromé organizace (výzkumné, inovační, výrobní atd.), tak i na organizace z výzkumné a akademické oblasti. Obvyklý průměrný počet se pohybuje v rozmezí 150 – 200

kontaktů. Klienti RKO jsou průběžně informováni o akcích a službách poskytovaných danou kontaktní organizací.

Informační servis

Regionální kontaktní organizace pořádají vlastní informační dny a semináře, na kterých zprostředkují informace v regionu své působnosti. Informace jsou také šířeny na akcích organizovaných jinými subjekty, kterých se členové týmů kontaktních organizací aktivně účastní. Většina kontaktních organizací se podílí i na organizaci, popř. spoluorganizaci odborných konferencí na národní i mezinárodní úrovni.

Konzultační a poradenské služby

Společným znakem regionálních kontaktních organizací je aktivní podpora institucí v regionu ve formě konzultační a poradenské činnosti, která je poskytována nejen zájemcům o účast v rámcových programech, ale i samotným řešitelům projektů. Servis RKO je klientům poskytován ve všech fázích přípravy a realizace projektů mezinárodní vědeckovýzkumné spolupráce – od procesu konzultací na přípravu projektů a vyhledání vhodných partnerů pro tvorbu konsorcia, až po finalizaci aktivit a závěrečný reporting projektů.

Odborné kompetence RKO

Silnou stránkou většiny regionálních kontaktních organizací jsou praktické zkušenosti s řešením projektů, které získali členové týmů RKO prostřednictvím spolupráce, případně koordinace vlastních projektů financovaných z rámcových programů, strukturálních fondů a dalších programů na podporu vědecko-výzkumné spolupráce. Takto získané zkušenosti jsou důležitým zdrojem zvyšování kvalifikace týmu v oblasti projektového poradenství. Dalším zdrojem zvyšování kvalifikace je účast na odborných školeních a seminářích (zaměřených na RP, VaVaI, ochranu duševního vlastnictví, finanční poradenství apod.).

Kromě průřezových znalostí souvisejících s problematikou rámcových programů disponují členové týmů dalšími specifickými kompetencemi, jako je např. projektový management, ochrana duševního vlastnictví nebo finanční management, díky nimž zvyšují kvalitu a rozsah poskytovaných služeb.

Oborové a specifické kontaktní organizace

OKO pro průmyslový výzkum a vývoj, Praha, OK475	Svaz průmyslu a dopravy ČR
OKO pro materiály a technologie, Praha, OK471	Česká společnost pro nové materiály a technologie - AIP ČR
OKO letecký a kosmický výzkum, Praha, OK470	Výzkumný a zkušební letecký ústav, a.s.
NKC Ženy a věda, Praha, OK08007	Sociologický ústav AV ČR
OKO aplikovaného VaV, Praha, OK469	Asociace výzkumných organizací
OKO Konzultační středisko, Praha, OK476	Inženýrská akademie ČR

OKO IST, Praha, OK08002	Ústav teorie informace a automatizace AV ČR
OKO pro znalostní společnost, Brno, OK478	VIP park.cz s.r.o.
Zapojení velkých podniků do mezinárodní spolupráce, OK08004	Siemens s.r.o.
OKO pro výzkum nových technologií, Brno, OK08003	BIC Brno
Medicínské informační centrum pro evropské projekty, Praha, OK09005	Universita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta
Styčná kancelář ČR pro evropský výzkum, OK08005	CZELO - Czech Liaison Office for R&D, Brusel, Belgie
OKO KAMPUŠ, Podpora účasti týmů VVŠ a v.v.i. v 7. RP, Praha, OK09003	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Oddělení VaV
OKO Centrum pro mobilitu, Praha, OK08001	Středisko společných činností AVČR
OKO Věda a média, Praha, OK472	Caneton s.r.o.
Podpora dodavatelů pro ITER, OK484	Ústav jaderného výzkumu Řež a.s.
Podpora účasti ČR v programech mezinárodní spolupráce, OK10001	Dům zahraničních služeb MŠMT
OKO cíleného výzkumu, Praha, OK10002	Asociace výzkumných organizací

Oborové kontaktní organizace poskytují kromě spektra standardních informačních a konzultačních služeb zejména specifické služby s celorepublikovou působností, které reflektují specifické potřeby vybraných oborů. OKO zabezpečují poradenství k zapojení do Evropského výzkumného prostoru, zejména do 7. RP, pro subjekty zabývající se:

- aplikovaným výzkumem;
- průmyslovým výzkumem a vývojem;
- výzkumem a využitím nových materiálů a technologií;
- významný podíl klientů OKO tvoří malé a střední podniky (30-90 %);
- zohledněny jsou rovněž specifické potřeby velkých podniků při zapojování do mezinárodního výzkumu.

Prostřednictvím OKO jsou informačně a konzultačně posíleny také tematické oblasti, na které je alokován významný podíl finančních prostředků z celkového rozpočtu rámcových programů. Jedná se zejména o:

- oblast medicínského výzkumu;
- informační a komunikační technologie;
- prostřednictvím OKO pro letectví a kosmický výzkum je informačně a konzultačně podpořena oblast, ve které Česká republika dosahuje v rámcových programech v mezinárodním srovnání dlouhodobě velmi dobrých výsledků.

Informační akce

Jádrem činnosti řady OKO je vedle individuální práce s klienty také organizování hromadných informačních akcí. V průměru každá OKO pořádá ročně 2 - 20 specializovaných seminářů a informačních dnů na celostátní nebo regionální úrovni. Kromě toho pracovníci OKO aktivně přispívají svými prezentacemi k programu řady seminářů pořádaných jinými subjekty. Oborové kontaktní organizace se podílejí také na organizaci mezinárodních konferencí a seminářů, kde prezentují své klienty a jejich projekty.

Spolupráce s Evropskou komisí

Zástupci některých OKO se zúčastňují programových výborů 7.RP, pracují v poradních a expertních orgánech EK nebo působí jako evaluátoři projektů. Tím je využívána příležitost aktivně ovlivňovat a prosazovat zájmy českého výzkumu a vývoje na mezinárodní úrovni.

Podpora projektů

OKO podporují své klienty také přímo při přípravě projektů. Tato podpora spočívá v poskytování informací o aktuálních výzvách a připravovaných zahraničních projektech, v hledání zahraničních partnerů pro výzkumnou spolupráci nebo v konzultacích spojených s přípravou projektového návrhu. Řada OKO má vybudovány osobní kontakty na úředníky EK a poskytuje tak svým klientům podporu i při neformálním projednání projektového návrhu z hlediska jeho relevance k cílům příslušného pracovního programu a výzvy.

Publikační aktivity

Oborové kontaktní organizace se podílí na přípravě informačních a výukových materiálů, které napomáhají zájemcům v orientaci v problematice mezinárodní spolupráce ve VaVaI.

Zapojení OKO do projektů na národní a mezinárodní úrovni

Z hlediska poradenství k rámcovým programům EK má bezesporu velký význam vlastní praktická zkušenost oborových kontaktních organizací s účastí nebo koordinací projektů v RP.

2.3 Česká styčná kancelář pro výzkum a vývoj v Bruselu (CZELO)

Specifické postavení mezi kontaktními organizacemi má Česká styčná kancelář pro výzkum a vývoj v Bruselu (CZELO), jejíž činnost je zajišťována Technologickým centrem AV ČR. Posláním CZELO je napomáhat úspěšnému zapojení českých výzkumných institucí do evropské výzkumné spolupráce, zejména prostřednictvím Rámcových programů EU pro výzkum a vývoj. Skupina působí v Bruselu od května 2005 a poskytuje bezplatné služby všem výzkumným subjektům v České republice. Mezi tyto služby patří zvláště poskytování informací o možnostech zapojení do výzkumných programů a projektů, zprostředkování konzultací k výzkumným záměrům či návrhům projektů s úředníky Evropské komise, organizování prezentačních a propagačních akcí pro český výzkum v Bruselu, zajišťování partnerů do výzkumných konsorcií a pro spolupráci, vzájemná výměna informací s relevantními kancelářemi působícími v Bruselu a podpora státní správy. V současné době je činnost CZELO zajišťována na základě projektu CZELO2

(OK08005) na období 2008–2012 s celkovou výší podpory ze státního rozpočtu 61,68 mil. Kč.

V rámci své informační činnosti kancelář CZELO pravidelně aktualizuje své webové stránky www.czelo.cz o novinky vztahující se nejen k 7. RP, ale i dalším navazujícím programům, a o akce pořádané evropskými institucemi v Bruselu a ostatními výzkumnými organizacemi v Evropě i po celém světě. Vkládány jsou také informace z vědní politiky EU, jako jsou nové iniciativy EK, projevy komisařů a dalších významných osobností evropského výzkumu či různé další zprávy, přezkumy a analýzy. Pozornost je věnována i analytickým a hodnotícím zprávám jiných členských států EU. Od 1. ledna do konce listopadu 2010 měly uvedené webové stránky cca 16 000 návštěv (tj. průměrně cca 50 návštěv za den) s průměrnou délkou návštěvy přesahující 30 minut. Kancelář rovněž provádí elektronické rozesílání vybraných informací o aktuálním dění v oblasti VaV z Bruselu formou Přehledu aktuálních informací o evropském výzkumu. Počet adresátů pravidelně narůstá, v současnosti se již jedná o cca 700 elektronických adres. Od počátku r. 2010 bylo rozesláno celkem 15 přehledů.

V rámci přímých konzultací bylo v období leden – listopad 2010 zodpovězeno celkem 274 dotazů a požadavků, týkajících se z velké části 7. RP (témat, výzev, pravidel financování, přípravy projektů, JTI), ale i jiných unijních programů a fondů (CIP, strukturální fondy atd.), žádostí o kontakty, poskytnutí jednacích prostor apod. V tomto období pocházelo nejvíce dotazů od státní správy a místní samosprávy (přes 80), následovány dotazy ze zahraničí (více než 70). Další nejpočetnější skupinu tazatelů tvořily v uvedených měsících firmy, podniky a společnosti (přes 60 dotazů).

Ke strategickým cílům CZELO pro období následujících dvou let zejména patří:

- trvale vysoký standard poskytovaných služeb českým klientům kanceláře;
- pokračující soustředění na monitoring a analýzu politického a strategického dění v oblasti evropského VaV se zvláštním důrazem na přípravu 8. RP;
- spolupráce se třetími zeměmi a dalšími relevantními subjekty působícími v Bruselu;
- informování o reformě českého systému VaV, vznikajících nových subjektech (TA ČR, VERA a pod.) a dalších navazujících aktivitách;
- monitorování nových plánovaných iniciativ EK a zintenzivnění neformálních kontaktů s pracovníky EK.

3. Aktivita dalších subjektů napomáhajících zapojení do programů mezinárodní spolupráce ve VaV a inovačním podnikání

Důležitou součástí mezinárodní spolupráce ve VaV je i internacionalizace inovačních aktivit, tedy snaha o co nejlepší využití výsledků VaV v mezinárodním měřítku. Národní i mezinárodní podpora se v této oblasti logicky soustředí zejména na malé a střední podniky (MSP), jejichž vlastní síly a prostředky jsou omezené. Na podporu inovačních aktivit MSP a jejich zapojení do mezinárodního VaV existuje řada iniciativ, které přesahují i do oblasti podpory mezinárodního VaV jako takového, tj. zasahují i vysoké školy a veřejné výzkumné instituce. I když se činnost těchto iniciativ do jisté míry překrývá s podporou mezinárodního VaV v rámci program EUPRO popsanou v předchozí kapitole, je samostatné fungování těchto iniciativ s ohledem na jejich prioritní zaměření na specifické potřeby podnikové sféry účelné. Nezbytné je však zajištění synergie s aktivitami na podporu vysokoškolského a akademického VaV.

3.1 Enterprise Europe Network (EEN)

Aktivita a posláním sítě Enterprise Europe Network v ČR naplňuje projekt BISONet, podpořený Rámcovým programem EU pro konkurenceschopnost a inovace (CIP 2007-2013) v podprogramu Podnikání a inovace (EIP), který byl zahájen 1. 1. 2008 s ukončením první etapy dle Rámcové partnerské smlouvy č. EEN CZ - 15 02 42 - BISONet do 31. 12. 2010. Konsorcium partnerů, které realizuje aktivitu projektu BISONet, tak rozšířilo celoevropskou síť, která dnes pokrývá 46 zemí světa. Cílem projektu je poskytování komplexních služeb a informací za účelem podpory rozvoje podnikání především malých a středních podniků s cílem zvýšit jejich konkurenceschopnost cestou inovování služeb a produktů. Služby poskytované komplexně z každého místa sítě v ČR umožňují podnikatelům získat informace co nejbližší k jejich podnikatelskému sídlu. Síť je zastoupena v každém českém euregionu, takže rovnoměrné pokrytí ČR kompetentním servisem s vysokou profesionalitou je zajištěno. Konsorcium, koordinované Technologickým centrem AV ČR, tvoří 11 institucí s bohatými zkušenostmi nabytými dlouholetou praxí v oblasti podpory podnikání a inovací. Celkový rozpočet projektu BISONet na období 2008-2010 byl plánován ve výši 130,444 mil. Kč (z toho podíl EU ve výši 78,266 mil. Kč a český podíl z rozpočtu MPO ve výši 52,178 mil. Kč).

Konsorcium je tvořeno těmito institucemi:

- Technologické centrum AV ČR (TC AV ČR) – koordinátor
- Centrum pro regionální rozvoj ČR (CRR ČR)
- BIC Plzeň
- Jihomoravské inovační centrum Brno (JIC Brno)
- BIC Ostrava
- Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje (RRA ÚK)
- Agentura regionálního rozvoje Liberec (ARR Liberec)
- Regionální hospodářská komora Brno (RHK Brno)
- Krajská hospodářská komora Moravskoslezského kraje (KHK MSK)

- Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje (RRA PK)
- Výzkumný ústav textilních strojů Liberec (VÚTS Liberec)

Další silné instituce s působností na národní úrovni pomáhají v roli tzv. asociovaných partnerů vhodně doplnit informace a služby tak, aby jejich kvalita a komplexnost byla co nejvyšší. Asociovanými partnery jsou CzechInvest, Hospodářská komora ČR, Asociace inovačního podnikání ČR a Česká asociace rozvojových agentur. Konsorcium úzce spolupracuje s inovačními a klastrovými infrastrukturami. Dlouhodobá spolupráce přinesla znatelnou podporu při založení Národní klastrové asociace, která usiluje o rozvoj a posílení vzájemné spolupráce klastrů a jejich zviditelnění v zahraničí.

Konsorcium projektu BISONet poskytuje konzultační aktivity ke všem programům EU, které dávají podnikatelské sféře možnosti financování jejich rozvoje a výzkumných a inovačních aktivit. Konzultace se zaměřují na Rámcové programy EU (Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace – CIP a 7. RP EU pro VaV), ale také na programy TIP, EUREKA/EUROSTARS a programy strukturálních fondů EU. V roce 2010 se snažilo konsorcium směřovat poradenské aktivity také na programy Zahraniční rozvojové spolupráce EU (ZRS) vedoucí ke zvýšení aktivit MSP při internacionalizaci podnikání českých firem. Zároveň byly konzultační a informační služby sítě rozšířeny o poradenství týkající se možností podpory VaVaI z programů definovaných dvoustrannými mezivládními smlouvami o vědecko-technické spolupráci mezi ČR a některými zeměmi EU (ale i mimo Evropu). Tyto smlouvy umožňují přímou podporu rozvoje zahraničních kontaktů vedoucích k projektovému partnerství a v některých případech i k pokrytí vlastních nákladů na společný VaV.

Jak bylo naznačeno výše, partneři konsorcia se snaží nabízet komplexní služby, přičemž lze sledovat tři hlavní oblasti nabízených služeb:

- služby pro zvýšení konkurenceschopnosti podniků (podporou podnikání na evropských trzích),
- podpora a asistence spojená se zaváděním inovací a s transferem technologií,
- konzultační služby k účasti MSP v Rámcových programech EU a dalších dotačních programech a k problematice IPR.

V prvním pololetí roku 2010 bylo v rámci sítě EEN uspořádáno přes 320 akcí s více než 11 000 účastníky. V průběhu roku 2010 přitom docházelo ke změnám ve struktuře nabízených služeb. Při zohlednění potřeb klientů se síť EEN v ČR stále více zaměřovala na nabízení komplexnějších a odbornějších služeb. Je patrné, že tento trend je blízký celé síti EEN, neboť koncepce sítě pro období 2011 – 2012 zahrnuje změnu struktury aktivit a zdůrazňuje osobní přístup a služby šité na míru. Výstupy sítě budou posuzovány i s ohledem na naplňování určitých mikroekonomických ukazatelů (např. růst, zaměstnanost).

Na jaře 2010 zpracovalo české konsorcium, v souladu s Rámcovou partnerskou smlouvou č. EEN CZ - 15 02 42 – BISONet, projekt BISONet 2, který naváže na stávající průběh projektu. Složení konsorcia bylo zachováno, neboť se osvědčilo z hlediska odbornosti, týmové spolupráce i zajištění dostatečného pokrytí v rámci celé České republiky. Rozpočtová struktura projektu zůstane stejná (tj. 60 % z EU, 40 % ze státních prostředků) a je povoleno navýšení rozpočtu konsorcia o 7,5 %. Podpis smlouvy ze

strany Evropské komise (tzv. Specific Grant Agreement) na roky 2011-2012 se předpokládá na přelomu let 2010 a 2011.

3.2 Klustry a technologické platformy

Jedním z problémů českého podnikatelského prostředí je přetrvávající izolace firem. Podpora z evropských fondů se proto zaměřuje i na zakládání a rozvoj klastrů a technologických platforem.

Klaster je soubor (regionálně) propojených společností (podnikatelů) a přidružených vzdělávacích (vysoké školy) a výzkumných institucí, jejichž vazby mají potenciál k upevnění a zvýšení jejich konkurenceschopnosti. Zúčastněné společnosti si navzájem konkurují, ale současně jsou nuceny řešit řadu obdobných problémů (propagace, vzdělávání zaměstnanců, přístup ke stejným dodavatelům, spolupráce s výzkumnými a vývojovými kapacitami, nedostatečné zdroje na výzkum apod.). Díky spolupráci mohou řadu svých omezení překonat, získat konkurenční výhodu a zároveň redukovat své výdaje. Klustry se zapojují i do mezinárodních projektů a zprostředkovávají tak svým členům kontakt se zahraničními subjekty. Jedná se tedy o všestranně výhodné partnerství s řadou přínosů pro všechny členské subjekty, včetně vytváření lepších předpokladů pro zapojení do mezinárodní spolupráce ve VaV.

Technologická platforma představuje kooperační oborové seskupení sdružující průmyslové podniky, oborová sdružení a svazy, výzkumné a finanční instituce, národní orgány veřejné správy, asociace uživatelů a spotřebitelů podílející se na výzkumu, vývoji a inovacích ve strategicky významné technologické oblasti na národní a mezinárodní úrovni. Od klastrů se technologické platformy odlišují především účastí orgánů veřejné správy a měřítkově širší působností. Cílem těchto uskupení je vytvořit, podporovat a naplňovat střednědobé až dlouhodobé vize budoucího technologického vývoje a koherentní dynamické strategie k dosažení vize, která zahrnuje významné otázky budoucího hospodářského růstu, konkurenceschopnosti a trvale udržitelného rozvoje. Národní technologické platformy (NTP) vznikají v jednotlivých členských státech EU, a tedy i v ČR, v návaznosti na činnost evropských technologických platforem (ETP). Specifickým mechanismem podpory technologických platforem v 7. RP jsou tzv. Společné technologické iniciativy (JTI – Joint Technology Initiatives). Technologické platformy podporují partnerství ve VaV mezi soukromými a veřejnými institucemi a mobilizují evropské, národní a soukromé finanční zdroje. V ČR v současné době existují více než dvě desítky NTP, jejich zapojení do projektů mezinárodní spolupráce ve VaVaI je však doposud minimální a zkušenější členové platforem se do mezinárodních projektů zapojují spíše individuálně.

Přístup k financování klastrů a technologických platforem není ve světě jednotný a vychází z podmínek dané lokality nebo sektoru. Tyto iniciativy jsou intenzivně podporovány ze strukturálních fondů EU. Čerpat finanční prostředky na rozvoj klastrů a technologických platforem je možné prostřednictvím programu Spolupráce v rámci OP Podnikání a inovace, vypsání MPO a podporovaného agenturou CzechInvest. Informační podporu těmto iniciativám a jejich členům při zapojování do mezinárodních programů VaV poskytuje rovněž Technologické centrum AV ČR prostřednictvím programů NICER a CZELO a také síť EEN.

4. Celkové zhodnocení a návrh doporučení ke zlepšení činnosti

Současná infrastruktura uspokojivě plní svou roli v tradičních oblastech podpory účasti českých týmů v mezinárodních projektech VaV, které zahrnují informační a konzultační služby k zapojení českých subjektů do projektů mezinárodní výzkumné spolupráce.

Současně jsou zejména v rámci projektu NICER systematicky rozvíjeny a posilovány další aktivity vycházející z potřeb výzkumných organizací a výzkumníků, které byly identifikovány jako důležité již v rámci NP VaVaI. Jedná se především o poradenství v oblasti financování a ochrany práv k duševnímu vlastnictví, konzultační činnost k novým příležitostem v zapojení do ERA a specializované školicí aktivity pro zlepšení kvality návrhů projektů českých subjektů podávaných do mezinárodních programů VaV. Rovněž jsou rozvíjeny aktivity pro podporu státní správy zaměřené na vyhodnocování přínosů a dopadů mezinárodních programů na rozvoj českého VaV a na poskytování analyticko-strategických podkladů pro přípravu stanovisek oficiálních zástupců a expertů ČR v příslušných výborech EK.

4.1 Nové výzvy a příležitosti ke zlepšení

Nové výzvy a potřeby v oblasti podpory zapojení českých týmů do mezinárodních výzkumných projektů se objevují zejména s rozvojem ERA a nových možností a struktur mezinárodní spolupráce. Účast v mezinárodních projektech je pro český VaV stále důležitějším zdrojem znalostí i finančních prostředků. Proto je potřeba, aby podpůrné aktivity poskytované výzkumným organizacím pružně reagovaly na nové podmínky a příležitosti. Pro následující období je zejména žádoucí, aby se podpůrné organizace kromě své běžné činnosti zaměřily na následující úkoly:

- Získat praktické zkušenosti s koordinací projektů a podpořit zapojení českých výzkumných týmů do mezinárodních projektů v roli koordinátorů. To by kromě zvýšeného přílivu finančních prostředků z evropských zdrojů vedlo i ke zvýšení mezinárodní prestiže českých týmů.
- Podpořit návrh projektů pro specifické tematické priority 7. RP Kapacity, Lidé a Myšlenky.
- Poskytovat podporu státní správě při formulaci stanovisek a pozic v souvislosti s přípravou budoucího programovacího období, zejména 8. RP (v návaznosti na činnost poradního výboru MŠMT VERA) a podpořit tato stanoviska na evropské úrovni (zejména prostřednictvím programových výborů pro 8. RP, až budou tyto výbory ustaveny). Klíčová v této oblasti je součinnost s přípravou národních politik a priorit výzkumu.
- S ohledem na postup přípravy 8. RP postupně uzpůsobit strukturu poskytovaných služeb struktuře 8. RP a zajistit tak hladký přechod mezi oběma navazujícími programy.
- Ve spolupráci s MŠMT posílit prostřednictvím poradního výboru VERA informovanost pracovníků podpůrných organizací - zejména NCP projektu NICER, kteří jsou vzhledem ke svému zapojení do činnosti programových výborů dobře obeznámeni s aktuálními záležitostmi a průběhem 7. RP - o dění v dalších oborových skupinách a výborech na evropské úrovni (např. ERAC - European

Research Area Committee, dříve CREST), jejichž výsledky jednání mají dopad na další směřování evropského výzkumu.

- Ve spolupráci s poskytovateli (grantové agentury, ministerstva) zahrnout do své činnosti informační aktivity v návaznosti na Společné programy (JPI), do kterých se ČR zapojí, a na příležitosti pro česká výzkumná pracoviště vznikající v rámci JTI a PPP (Public Private Partnership) iniciativ, ERA-NET a ERA-NET Plus.
- V informačních a školících aktivitách se zaměřit na spolupráci s cílovou skupinou tvořenou žadateli projektů do strukturálních fondů (zejména OP VaVpI), v jejichž rámci jsou (resp. budou) budována nová výzkumná pracoviště s odborným potenciálem pro mezinárodní výzkumnou spolupráci. Bude potřeba získat informace o konkrétním výzkumném zaměření a vznikajících odborných skupinách v rámci nových infrastruktur a návazně jim poskytnout nabídku cílených informačně-konzultačních služeb.

4.2 Rozvoj infrastruktury pro podporu mezinárodní spolupráce a formy jejího financování

Současné mechanismy (projekty NICER, CZELO a další projekty OK, BISONet) zajišťují poskytování podpory a služeb pro rozvoj mezinárodní spolupráce ve VaVaI ve stávající struktuře do roku 2012. Pro zajištění podpory v dalším rozpočtovém období je vhodné vzít v úvahu změny, ke kterým dochází ve struktuře mezinárodních programů, v rozvoji informačních a komunikačních technologií a zejména v poptávce a nárocích potenciálních účastníků mezinárodních výzkumných projektů.

Zatímco základní informace o evropských výzkumných programech jsou dnes bez větších problémů dostupné prakticky všem zájemcům přímo z příslušných informačních webů Evropské komise, mezi výzkumníky roste poptávka po komplexních podpůrných službách. To se týká vyhledávání potenciálních partnerů pro spolupráci, poradenství v oblasti projektového managementu a administrativy, poradenství v ekonomických otázkách, poradenství v otázkách ochrany duševního vlastnictví (IPR) i poradenství ohledně společenského uplatnění a ekonomického zhodnocení dosažených výsledků.

Takováto komplexní podpora na profesionální úrovni vyžaduje silnou a stabilní instituci, která ji dokáže v plném rozsahu zaštitit nejen znalostně, ale i organizačně a metodicky, a která se dokáže postarat také o její další strategický rozvoj ve střednědobém výhledu. Významným krokem v tomto směru je vytvoření velké infrastruktury pro VaVaI CZERA – Česká republika v evropském výzkumném prostoru, jejímž nositelem je Technologické centrum AV ČR. V této infrastruktuře dochází k propojení zkušeností s informačními a podpůrnými aktivitami získanými a v minulosti rozvíjenými v rámci projektů NICER, s analytickými a výzkumnými kapacitami, dosud rozvíjenými v rámci výzkumného záměru Strategické studie pro VaV. Účelové financování nové infrastruktury přitom poskytuje stabilní základ pro systematický rozvoj jejích dalších aktivit. Poskytovatelem podpory ze státního rozpočtu pro CZERA v celkové výši 210 mil. Kč na období 2010–2015 je MŠMT (v rámci podpory velkých infrastruktur VaV).

Kromě služeb koncovým uživatelům (tj. konkrétním výzkumným organizacím a výzkumníkům) by CZERA měla nadále vytvářet odborné zázemí pro činnost regionálních a oborových kontaktních organizací, jejichž konkrétní zaměření by mělo striktně vycházet z potřeb koncových uživatelů (tj. výzkumných organizací).

a výzkumníků) v daném regionu, resp. oboru jejich působnosti. Pro další působení sítě NINET by bylo žádoucí vytvořit metodiku hodnocení jednotlivých subjektů a kvality a kvantity jimi poskytovaných služeb, jejíž výsledky by se promítaly do finanční podpory aktivit jednotlivých organizací.

4.3 Synergie a koordinace s dalšími subjekty

Formování velké infrastruktury CZERA vytváří předpoklady pro další prohloubení spolupráce se sítí EEN, jejímž koordinátorem je rovněž Technologické centrum AV ČR. Cílem této spolupráce by mělo být zvýšení synergie mezi aktivitami vysokých škol, veřejných výzkumných institucí a podnikatelské sféry, které by se odrazilo v růstu úspěšnosti českých subjektů v mezinárodních výzkumných projektech a v rostoucím ekonomickém a společenském přínosu při využívání výsledků dosažených v mezinárodním výzkumu. Důležitou podpůrnou roli by při tom mělo sehrát i prohlubování spolupráce infrastruktury CZERA a sítě EEN s jednotlivými klastry a evropskými technologickými platformami, v nichž aktivně působí české subjekty. Významná role v celém koordinačním procesu by měla i nadále příslušet styčné kanceláři CZELO, která dokáže účinně podporovat činnost českých výzkumných týmů a zájmy českého výzkumu jako celku přímo v centru společných evropských výzkumných iniciativ v Bruselu.

5. Závěrečné shrnutí

Činnost organizací, které napomáhají výzkumným týmům při zapojování do rámcových programů Evropského společenství a poskytují příslušné informace a poradenské zázemí, je podporována MŠMT již řadu let prostřednictvím programu EUPRO na období 1994–2012. Na ten navazuje program EUPRO II na období 2011 – 2017 s předpokládanou celkovou výší účelové podpory ze státního rozpočtu 397,485 mil Kč, který rozšiřuje podporu i na další formy mezinárodní spolupráce ve VaV, včetně bilaterálních aktivit založených na dvoustranných mezivládních smlouvách o vědeckotechnické spolupráci. Podpora je zajišťována prostřednictvím Národní informační infrastruktury (NINET), kterou tvoří Národní informační centrum pro evropský výzkum (NICER) a síť Regionálních a Oborových kontaktních organizací (RKO a OKO). Specifické postavení mezi kontaktními organizacemi má Česká styčná kancelář pro výzkum a vývoj v Bruselu (CZELO), k jejímž úkolům patří mimo jiné zprostředkování konzultací k výzkumným záměrům či návrhům projektů s úředníky Evropské komise, organizování prezentačních a propagačních akcí pro český výzkum v Bruselu, zajišťování partnerů do výzkumných konsorcií a pro spolupráci, vzájemná výměna informací s obdobnými kanceláři působícími v Bruselu a podpora aktivit státní správy.

Důležitou součástí mezinárodní spolupráce ve VaV je i internacionalizace inovačních aktivit, tedy snaha o co nejlepší využití výsledků VaV v mezinárodním měřítku. Národní i mezinárodní podpora se v této oblasti logicky soustředí zejména na malé a střední podniky (MSP), jejichž vlastní síly a prostředky jsou omezené. Klíčovou roli v podpoře těchto aktivit v ČR hraje česká část sítě Enterprise Europe Network (EEN), podpořená z Rámcového programu EU pro konkurenceschopnost a inovace (CIP) a z rozpočtu MPO. Konsorcium, koordinované Technologickým centrem AV ČR, tvoří 11 institucí s bohatými zkušenostmi nabytými dlouholetou praxí v oblasti podpory podnikání a inovací. Celkový rozpočet projektu BISONet na období 2008-2010 byl plánován ve výši 130,444 mil. Kč (z toho podíl EU ve výši 78,266 mil. Kč a český podíl z rozpočtu MPO ve výši 52,178 mil. Kč). Vzhledem k tomu, že se činnost sítě EEN do jisté míry překrývá s podporou mezinárodního VaV v rámci programu EUPRO, je do budoucna žádoucí posílení synergie mezi oběma těmito aktivitami.

Současná infrastruktura uspokojivě plní svou roli v tradičních oblastech podpory účasti českých týmů v mezinárodních projektech VaV, které zahrnují informační a konzultační služby k zapojení českých subjektů do projektů mezinárodní výzkumné spolupráce. Současně jsou systematicky rozvíjeny a posilovány horizontální aktivity, vycházející z potřeb výzkumných organizací a výzkumníků, které byly identifikovány jako důležité již v rámci NP VaVaI. Jedná se především o poradenství v oblastech financování projektů a ochrany práv k duševnímu vlastnictví, o konzultační činnost k novým příležitostem v zapojení do ERA a o specializované školicí aktivity pro zlepšení kvality návrhů projektů českých subjektů podávaných do mezinárodních programů VaV. Rovněž jsou rozvíjeny aktivity pro podporu státní správy zaměřené na poskytování analyticko-strategických podkladů pro přípravu stanovisek oficiálních zástupců a expertů ČR v příslušných výborech EK a na vyhodnocování přínosů a dopadů mezinárodních programů na rozvoj českého VaV.

Současné mechanismy (projekty NICER, CZELO a další projekty OK, BISONet) zajišťují poskytování podpory a služeb pro rozvoj mezinárodní spolupráce ve VaVaI ve stávající

strukturu do roku 2012. Pro zajištění podpory v dalším rozpočtovém období je vhodné vzít v úvahu změny, ke kterým dochází ve struktuře mezinárodních programů, v rozvoji informačních a komunikačních technologií a zejména v poptávce a nárocích potenciálních účastníků mezinárodních výzkumných projektů.

Komplexní podpora mezinárodní spolupráce na profesionální úrovni vyžaduje silnou a stabilní instituci, která ji dokáže v plném rozsahu zaštitit nejen znalostně, ale i organizačně a metodicky, a která se dokáže postarat také o její další strategický rozvoj ve střednědobém výhledu. Významným krokem v tomto směru je vytvoření velké infrastruktury pro VaVaI CZERA – Česká republika v evropském výzkumném prostoru, jejímž nositelem je Technologické centrum AV ČR. V této infrastruktuře dochází k propojení zkušeností s informačními a podpůrnými aktivitami, získanými a v minulosti rozvíjenými v rámci projektů NICER, s analytickými a výzkumnými kapacitami, dosud rozvíjenými v rámci výzkumného záměru Strategické studie pro VaV. Účelové financování nové infrastruktury přitom poskytuje stabilní základ pro systematický rozvoj jejích dalších aktivit. Poskytovatelem podpory ze státního rozpočtu pro CZERA v celkové výši 210 mil. Kč na období 2010 – 2015 je MŠMT (v rámci podpory velkých infrastruktur VaV).

Formování velké infrastruktury CZERA vytváří předpoklady pro další prohloubení spolupráce se sítí EEN, jejímž koordinátorem je rovněž Technologické centrum AV ČR. Cílem této spolupráce by mělo být zvýšení synergie mezi aktivitami vysokých škol, veřejných výzkumných institucí a podnikatelské sféry, které by se odrazilo v růstu úspěšnosti českých subjektů v mezinárodních výzkumných projektech a v rostoucím ekonomickém a společenském přínosu při využívání výsledků dosažených v mezinárodním výzkumu.